LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. vasario 3 d. Nr. 21RE-
(AG-1070/05-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės,

sekretoriaujant Eglutei Seilienei,

dalyvaujant pareiškėjai,

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros atstovei Linai Vilčinskaitei,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos skundą atsakovui Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja prašo panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra, APVA) 2025 m. spalio 3 d. sprendimą Nr. APVA-5650 (toliau – Sprendimas) ir 2025 m. lapkričio 7 d. raštą Nr. APVA-6425; įpareigoti Agentūrą iš naujo įvertinti paraišką Nr. 03-029-J-0001-J01-21245 ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaiškino, kad Sprendimu buvo atmesta pareiškėjos paraiška Nr. 03-029-J-0001-J01-21245, pateikta 2025 m. liepos 30 d. pagal priemonę „Fizinių asmenų saulės elektrinių įsirengimas namų ūkiuose (naujai įrengiama saulės elektrinė)“ (toliau – Paraiška, PMP). Paraiška atmesta, nes pareiškėjos nurodytas elektros vartojimo objektas, esantis adresu *(duomenys neskelbtini)* (toliau – Objektas, Pastatas), jau buvo gavęs valstybės paramą, kadangi ankstesnis šio Objekto savininkas 2022 m. įsirengė nutolusią saulės elektrinę ir gavo valstybės paramą.

Pareiškėja Objektą įsigijo *(duomenys neskelbtini)*. Pirkimo-pardavimo sandorio metu pareiškėjai nebuvo pateikta jokia informacija apie tai, kad šis turtas buvo naudotas paramai gauti pagal Agentūros administruojamas programas. Taip pat nebuvo pateikti jokie dokumentai, susiję su saulės elektrinės įrengimu, jos naudojimu ar paramos gavimu. Objekto įsigijimo metu ir vėliau jo teritorijoje ar ant pastato nebuvo įrengta saulės elektrinė, elektros energija iš atsinaujinančių energijos šaltinių nebuvo tiekiama, todėl Objektas faktiškai nebuvo ir nėra gaminantis vartotojas.

Vadovaudamasi viešai Agentūros skelbiamomis priemonės sąlygomis, pareiškėja įvertino, kad atitinka visus reikalavimus paramai gauti kaip fizinis asmuo, įsirengiantis naują saulės elektrinę Objekte, kuriame nėra atsinaujinančių energijos šaltinių. *(duomenys neskelbtini)* pareiškėja savo lėšomis įsirengė saulės elektrinę ant gyvenamojo namo stogo. Tik pateikus paraišką ir jos vertinimo metu pareiškėja buvo informuota, kad Objektas praeityje buvo naudotas paramai gauti, nors ši aplinkybė nebuvo niekaip oficialiai pažymėta, o pareiškėjai, kaip naujajai savininkei, tokia informacija nebuvo prieinama nei sudarant sandorį, nei viešose registrų sistemose.

Papildomai pareiškėja Agentūrai nurodė, kad susisiekus su buvusiu savininku paaiškėjo, kad jis 2022 m. įsirengė nutolusią saulės elektrinę ir 2023 m. gavo paramą, tačiau neprabėgus paramos sutartyje nustatytam 3-5 m. laikotarpiui ši elektrinė *(duomenys neskelbtini)* buvo atjungta nuo minėto

objekto ir perkelta naudoti kitame buvusio savininko nuosavybės objekte. Būstas adresu *(duomenys neskelbtini)* liko be jokių atsinaujinančių energijos šaltinių.

APVA taikomoje praktikoje nurodoma, jog gavus paramą, saulės elektrinė turi būti išlaikyta priskirtam objektui nustatytą laikotarpį. APVA darbuotoja telefoninio pokalbio metu pareiškėjai taip pat patvirtino, kad buvęs savininkas turėjo gauti rašytinį Agentūros sutikimą dėl būsto pardavimo nepraėjus paramos sutartyje nustatytam terminui, tačiau toks sutikimas pareiškėjai nebuvo pateiktas. Susipažinusi su paramos teikimo sąlygomis, pareiškėja nenustatė aiškiai suformuluoto apribojimo, kuris draustų naujam fiziniam asmeniui gauti paramą naujai įsirengtai saulės elektrinei tuo pačiu adresu, kai objektas faktiškai neturi jokios ankstesnės saulės elektrinės, informacija apie anksčiau gautą paramą nebuvo prieinama viešuose registruose, buvęs savininkas apie tai pareiškėjos neinformavo, o pareiškėja kaip fizinis asmuo anksčiau nėra gavusi susijusios valstybės paramos.

Dėl Sprendimo pareiškėja 2025 m. spalio 9 d. el. paštu pateikė skundą Agentūrai, 2025 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. APVA-6425 skundas buvo atmestas. Agentūros pozicija, jog parama pagal priemonę „Fizinių asmenų saulės elektrinių įsirengimas namų ūkiuose (naujai įrengiama saulės elektrinė)“ (toliau – ir Priemonė) nėra skiriama fiziniam asmeniui, o siejama tik su elektros vartojimo objektu pagal jo unikalų numerį, pareiškėjos vertinimu, neatitinka priemonės tikslo, jos sisteminės logikos bei viešai skelbiamos informacijos.

Priemonės pavadinimas ir tikslas patvirtina, kad parama skirta fiziniams asmenims ir jų namų ūkiams, o ne nekilnojamojo turto objektams kaip savarankiškiems paramos gavėjams. Priemonės pavadinimas apibrėžia tiek tikslinę grupę, tiek paramos paskirtį. Formalus paramos siejimas su elektros vartojimo objektu paneigia priemonės esmę ir jos tikslą, nes eliminuoja fizinį asmenį kaip pagrindinį paramos gavėją, nors būtent jis yra Priemonės adresatas.

Paramos teikimas grindžiamas pareiškėjo, kaip fizinio asmens, statusu. Paraišką teikia ir paramą gauna fizinis asmuo – namų ūkio subjektas. Visi su paramos skyrimu susiję teisiniai ir finansiniai įsipareigojimai, atsakomybė, kontrolė bei galimos dotacijos grąžinimo pasekmės tenka pareiškėjui kaip fiziniam asmeniui, o ne elektros vartojimo objektui. Būtent fizinis asmuo atsako už paramos sąlygų laikymąsi, prisiima riziką dėl galimų pažeidimų ir yra subjektas, kuriam gali būti taikomos sankcijos ar pareiga grąžinti paramą. Todėl teiginys, kad parama nėra skiriama fiziniam asmeniui, neatitinka faktinio paramos administravimo ir taikymo modelio.

Elektros vartojimo objektas yra tik techninis identifikatorius, o ne paramos gavėjas. Elektros vartojimo objekto unikalus numeris naudojamas kaip techninė priemonė įrangos įrengimo vietai ir jos prijungimui prie elektros tinklo identifikuoti. Šis numeris atlieka tik techninę funkciją ir negali būti laikomas kriterijumi, apibrėžiančiu paramos gavėją. Valstybės dotacija nėra suteikiama nekilnojamojo turto objektui, ji išmokama pareiškėjui už jo patirtas išlaidas, įsigyjant ir įrengiant saulės elektrinę jo namų ūkiui. Todėl objekto unikalus numeris negali būti naudojamas kaip savarankiškas ir absoliutus pagrindas riboti fizinio asmens teisę į paramą.

Agentūros interpretacija prieštarauja priemonės logikai ir lemia neproporcingą bei diskriminacinį ribojimą. Pozicija, jog dotacija yra „priskiriama objektui“, o ne fiziniam asmeniui, sukuria neproporcingą ribojimą, kai naujasis savininkas patiria neigiamas teisines pasekmes dėl ankstesnio savininko veikimo ar neveikimo. Toks aiškinimas faktiškai perkelia ankstesnio savininko prisiimtų įsipareigojimų ir galimų pažeidimų pasekmes naujajam savininkui, nors pastarasis nėra paramos gavėjas, nebuvo paramos sutarties šalis ir neturėjo galimybės daryti įtakos ankstesnio savininko elgesiui. Tokia situacija prieštarauja pagrindiniams sąžiningumo, teisingumo ir proporcingumo principams. Be to, Agentūros taikomas aiškinimas reikštų, kad pareiškėjas, turintis daugiau nei vieną namų ūkį, keičiantis gyvenamąją vietą ar įsigyjantis kitą būstą, nepagrįstai netektų teisės į paramą vien dėl istorinių su objektu susijusių aplinkybių, nepriklausomai nuo to, ar pats pareiškėjas yra gavęs valstybės paramą ir ar atitinka visas viešai skelbiamas priemonės sąlygas. Toks ribojimas iškreipia priemonės tikslą, kuris yra skatinti fizinių asmenų energinį savarankiškumą ir atsinaujinančių energijos šaltinių diegimą namų ūkiuose, o ne riboti paramos prieinamumą remiantis vien techniniu elektros vartojimo objekto identifikavimu. Pareiškėjos atveju, kai ji pati nėra gavusi jokios valstybės paramos, o paraiškos teikimo metu naujai įsigytas būstas neturėjo jokios saulės

elektrinės ar kito atsinaujinančios energijos šaltinio, sprendimas atsisakyti skirti paramą yra neproporcingas, nepagrįstas ir neatitinkantis priemonės tikslo.

Priemonės pavadinimas, jos aprašas, taikymo sąlygos bei viešai skelbiama informacija aiškiai patvirtina, kad paramos tikslinė grupė yra fiziniai asmenys. Visas paramos administravimo mechanizmas – nuo paraiškos pateikimo iki įsipareigojimų vykdymo ir galimos paramos grąžinimo – yra nukreiptas į pareiškėją kaip fizinį asmenį. Nekilnojamojo turto objektas neturi savarankiško teisinio subjektiškumo ir negali būti laikomas paramos gavėju. Todėl teiginys, kad dotacija „neskiriama fiziniam asmeniui“, yra klaidinantis ir neatitinkantis realios paramos esmės.

Agentūros taikomas aiškinimas pažeidžia teisinio aiškumo principą. Paramos teikimo sąlygose nėra aiškiai ir nedviprasmiškai įtvirtinto ribojimo, pagal kurį ankstesniam savininkui suteikta parama galėtų automatiškai eliminuoti naujo fizinio asmens teisę gauti paramą naujai įsirengtai saulės elektrinei. Toks ribojimas nėra aiškiai suformuluotas nei teisės aktuose, nei viešai skelbiamose priemonės sąlygose. Pareiškėja negali numatyti teisinių pasekmių, kurios nėra aiškiai įtvirtintos norminiuose aktuose ar oficialiai skelbiamose taisyklėse.

Pareiškėja susipažino su viešai skelbiamomis paramos teikimo sąlygomis ir turėjo pagrįstą teisėtą lūkestį, kad, atitikus visas jose nustatytas sąlygas, Paraiška bus vertinama pagal esmę. Informacija apie anksčiau gautą paramą nebuvo prieinama viešuose registruose, buvęs savininkas apie tai neinformavo, o paramos sąlygos nenumatė aiškaus draudimo naujam fiziniam asmeniui gauti paramą analogiškomis aplinkybėmis. Todėl pareiškėjos teisėti lūkesčiai buvo pažeisti.

Komisijos posėdyje pareiškėja palaikė skundą.

Agentūra prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad vadovaudamasi 2021-2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-02 „Didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ veiklos „Gamintojų ir gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą“ projektų finansavimo sąlygų aprašo (dotacijos fiziniams asmenims, įsirengiantiems saulės elektrines namų ūkių reikmėms)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2025 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 1-17 (2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-02 „Didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ aprašo 15 priedas; toliau – Aprašas), 6.1.4 – 6.1.6 papunkčiais, APVA 2025 m. vasario 25 d. interneto svetainėse www.esinvesticijos.lt, https://apva.lrv.lt/lt ir Aplinkos projektų valdymo informacinėje sistemoje (APVIS) paskelbė kvietimą teikti projekto paraiškas ir mokėjimo prašymus (PMP) finansuoti jungtinio projekto (toliau – JP) projektus „Fizinių asmenų saulės elektrinių įsirengimas namų ūkiuose (naujai įrengiama saulės elektrinė)“ Nr. 03-029-J-0001-J01.

Agentūroje 2025 m. liepos 30 d. užregistruota pareiškėjos Paraiška, kuria prašoma kompensuoti dalį patirtų išlaidų už saulės elektrinę, įrengiamą ant pastato adresu *(duomenys neskelbtini)*. Agentūra, vertindama Paraišką, nustatė, kad buvęs pastato savininkas pagal 04.1.1-LVPAV-115 priemonės „AIE namų ūkiams“ projekto registracijos formą Nr. VP-EM-N06-1912 yra gavęs kompensacinę išmoką už 10 kW saulės elektrinę, pagamintą elektrą naudojant adresu *(duomenys neskelbtini)*.

Pareiškėja 2025 m. rugsėjo 29 d. telefonu buvo informuota, jog tam pačiam elektros vartojimo objektui (pagal unikalų numerį), kuriam jau anksčiau buvo išmokėta dotacija už 10 kW įrengtąją galią, papildoma dotacija negali būti išmokama. Atsižvelgiant į tai, kad Paraiškoje nurodyti duomenys neatitiko Aprašo 6.1.12 papunktyje numatytų reikalavimų (tam pačiam elektros vartojimo objektui dotacija gali būti išmokėta ne didesnei nei 10 kW suminei įrengtajai galiai pasiekti), APVA priėmė Sprendimą dėl paraiškos ir mokėjimo prašymo atmetimo. 2025 m. spalio 9 d. pareiškėja pateikė skundą, kurį išnagrinėjus buvo motyvuotai atsakyta, kodėl Agentūros Sprendimas nepakeistas.

APVA yra JP vykdytojas ir privalo vadovautis teisės aktų (konkrečiai – Aprašo), numatančių paramos skyrimo sąlygas, nuostatomis. Aprašo 6.1.12 papunktyje yra aiškiai numatyta, kad „JP

projekto pareiškėjas arba kiti elektros vartojimo objekto bendraturčiai (jeigu elektros vartojimo objektas nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams) gali įsirengti bet kokios galios saulės elektrinę, tačiau dotacija bus skiriama tik už ne daugiau kaip 10 kW įrengtąją galią, priskirtą atitinkamam elektros vartojimo objektui. Jeigu pagal Klimato kaitos programą, 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą, 2021–2027 m. ES fondų investicijų programą, EGADP jau buvo išmokėta dotacija 10 kW įrengtosios galios įrangai, kurios generuojama elektros energija yra ar bus naudojama atitinkamam elektros vartojimo objektui, įsigyti ir (ar) įrengti, tam pačiam elektros vartojimo objektui (pagal unikalų numerį) dotacija pagal Aprašą daugiau neskiriama. Jei iš šiame papunktyje paminėtų finansavimo šaltinių dotacija buvo išmokėta iki 10 kW saulės elektrinės įrengtajai galiai įsigyti ir (ar) įrengti, dotacija tam pačiam elektros vartojimo objektui gali būti išmokėta, tačiau ne didesnei nei 10 kW suminei įrengtajai galiai pasiekti. Suminė įrengtoji galia vertinama pagal JP vykdytojo turimą informaciją, pagal kurią galima identifikuoti, kad asmuo įsigijo ir (ar) įsirengė bei priskyrė saulės elektrinės įrengtąją galią ir yra laikomas gaminančiu vartotoju. Kokia įrengtoji galia buvo įsigyta ir/ar įrengta bei priskirta elektros vartojimo objektui su dotacija, vertinama kiekvienos atitinkamos dotacijos išmokėjimo momentui. Esant poreikiui, JP vykdytojas šiame Aprašo papunktyje nurodytais tikslais taip pat gali naudoti AB „Energijos skirstymo operatorius“ suteiktą informaciją“. Ši imperatyvi Aprašo nuostata aiškiai nurodo, kad dotacija skiriama tik už ne daugiau kaip 10 kW įrengtąją galią, priskirtą konkrečiam elektros vartojimo objektui (pagal unikalų numerį), o ne fiziniam asmeniui, todėl šiuo atveju negalima sutikti su pareiškėjos argumentu, jog elektros vartojimo objektas yra tik techninis identifikatorius.

Atsakydama į argumentą, jog ankstesniojo savininko nebuvo informuota, kad Objektas jau buvo naudotas paramai gauti, APVA pabrėžia, kad tai – pareiškėjos ir buvusio savininko civiliniai santykiai, į kuriuos APVA neturi teisės kištis. APVA negali būti laikoma atsakinga už tai, jog buvęs objekto savininkas nepateikė pareiškėjai svarbios informacijos. Minėtam elektros vartojimo objektui jau buvo išmokėta dotacija, o tai neatitinka Aprašo 6.1.12 papunkčio. Agentūra vadovaujasi Aprašo nuostatomis, kad dotacija tam pačiam elektros vartojimo objektui gali būti išmokėta, tačiau ne didesnei nei 10 kW suminei įrengtajai galiai pasiekti. Agentūra negali pareiškėjų vertinti skirtingai – nustatyti aiškūs vertinimo kriterijai, kurie visiems yra vienodi. Aprašo 6.1.12 papunkčio nuostatos yra aiškios ir nedviprasmiškos, APVA neturi teisės jų interpretuoti savaip ar daryti išimtis, kadangi tai lemtų nelygiateisiškumą ir diskriminaciją kitų pareiškėjų atžvilgiu.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 36 punkte numatyta, kad pažeidimas – bet koks įgyvendinant ESI fondus padarytas Sąjungos teisės ar nacionalinės teisės, susijusios su jos taikymu, pažeidimas dėl ekonominės veiklos vykdytojo veiksmų ar neveikimo, kai nepagrįstas išlaidas įtraukus į Sąjungos biudžetą padaroma ar būtų padaryta žala Sąjungos biudžetui. Ne pagal taisykles įgyvendintam projektui išmokėjus paramą būtų padaryta žala Europos Sąjungos biudžetui, tai būtų vertinama kaip pažeidimas, o APVA, kaip JP vykdytojas, privalo vadovautis teisės aktų nuostatomis.

Komisijos posėdyje atsakovės atstovė palaikė atsiliepimo argumentus, prašė skundą atmesti.

Skundas tenkintinas

Byloje nustatyta, jog Agentūra 2025 m. vasario 25 d. paskelbė apie kvietimą teikti PMP finansuoti JP projektus „Fizinių asmenų saulės elektrinių įsirengimas namų ūkiuose (naujai įrengiama saulės elektrinė)“ Nr. 03-029-J-0001-J01. Kvietimo sąlygose nurodyta, jog galimi pareiškėjai – fiziniai asmenys, nuosavybės teise valdantys elektros vartojimo objektą – fizinio asmens nuosavybės teise valdomą gyvenamosios paskirties vieno buto pastatą, gyvenamosios paskirties butą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), kurie yra įregistruoti VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR), į kuriuos bus nukreipiama atsinaujinančių išteklių energiją naudojančiomis technologijomis, skirtomis elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms, pagaminta elektra (toliau – elektros vartojimo objektas) ir bet kokiais teisėtais pagrindais valdantys elektrinės įrengimo objektą – fizinio asmens bet kokiais teisėtais pagrindais (pvz. nuosavybės teisė, nuoma, panauda) valdomą žemės sklypą arba pastatą, kuriame įrengiamos atsinaujinančių išteklių energiją

naudojančios technologijos, skirtos elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms (toliau – elektrinės įrengimo objektas). Jeigu elektrinės įrengimo objektas valdomas nuomos arba panaudos pagrindais, nuoma arba panauda turi būti užregistruota NTR ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui nuo PMP pateikimo dienos. Išlaidos yra tinkamos finansuoti, kai jos patirtos fizinio asmens, t. y. įrangos įsigijimo išlaidas pagrindžiantys dokumentai išrašomi PMP formoje nurodytam arba įgaliotam asmeniui arba PMP nurodyto elektros vartojimo objekto bendraturčiui. JP projekto pareiškėjas arba kiti elektros vartojimo objekto bendraturčiai (jeigu elektros vartojimo objektas nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams) gali įsirengti bet kokios galios saulės elektrinę, tačiau dotacija bus skiriama tik už ne daugiau kaip 10 kW įrengtąją galią, priskirtą atitinkamam elektros vartojimo objektui. Jeigu pagal Klimato kaitos programą, 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą, 2021–2027 m. ES fondų investicijų programą, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) jau buvo išmokėta dotacija 10 kW įrengtosios galios įrangai, kurios generuojama elektros energija yra ar bus naudojama atitinkamam elektros vartojimo objektui, įsigyti ir (ar) įrengti, tam pačiam elektros vartojimo objektui (pagal unikalų numerį) dotacija pagal Aprašą daugiau neskiriama. Jei iš šiame papunktyje paminėtų finansavimo šaltinių dotacija buvo išmokėta iki 10 kW saulės elektrinės įrengtajai galiai įsigyti ir (ar) įrengti, dotacija tam pačiam elektros vartojimo objektui gali būti išmokėta, tačiau ne didesnei nei 10 kW suminei įrengtajai galiai pasiekti. Suminė įrengtoji galia vertinama pagal JP vykdytojo turimą informaciją, pagal kurią galima identifikuoti, kad asmuo įsigijo ir (ar) įsirengė bei priskyrė saulės elektrinės įrengtąją galią ir yra laikomas gaminančiu vartotoju. Kokia įrengtoji galia buvo įsigyta ir/ar įrengta bei priskirta elektros vartojimo objektui su dotacija, vertinama kiekvienos atitinkamos dotacijos išmokėjimo momentui. Esant poreikiui, JP vykdytojas šiame Aprašo papunktyje nurodytais tikslais taip pat gali naudoti AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) suteiktą informaciją. Elektros vartojimo objekte gali būti registruota ne daugiau kaip vieno juridinio asmens ir (arba) fizinio asmens vykdoma ekonominė veikla.

JP projekto vykdytojas užtikrina investicijų tęstinumą, kaip jis apibrėžtas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo (toliau – PAFT) IV skyriaus dešimtame skirsnyje, 5 metus po galutinio JP projekto išlaidų apmokėjimo JP projekto vykdytojui dienos, o šio tęstinumo neužtikrinus – grąžina JP vykdytojui finansavimo lėšų dalį proporcingai reikalavimo nesilaikymo laikotarpiui JP vykdytojo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka. JP projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo metu, taip pat poprojektiniu laikotarpiu be JP vykdytojo sutikimo negali perleisti, parduoti, įkeisti turto ar kitokiu būdu suvaržyti daiktinių teisių į turtą, kuriam įsigyti skiriama dotacija. 5 metus po JP projekto išlaidų apmokėjimo projekto vykdytojui datos, projekto vykdytojas negali keisti elektros vartojimo objekto, jeigu: naujas elektros vartojimo objektas būtų negyvenamosios (kitos nei gyvenamoji) paskirties; JP projekto pareiškėjas nėra pakeisto elektros vartojimo objekto savininkas ar bendraturtis; elektros vartojimo objekto keitimo metu naujame elektros vartojimo objekte užregistruota fizinio asmens ar juridinio asmens ekonominė veikla (-os), dėl kurios (-ių) dotacija pagal Aprašą negalėtų būti suteikta. JP vykdytojas per 5 metus po galutinio JP projekto išlaidų apmokėjimo JP projekto vykdytojui dienos turi teisę bet kada paprašyti JP projekto vykdytojo pateikti objekto elektros energijos iš įdiegto įrenginio apskaitos ir (ar) kitus dokumentus, reikalingus JP vykdytojui vykdyti JP projekto investicijų tęstinumo užtikrinimo stebėseną (https://esinvesticijos.lt/kvietimai/fiziniu-asmenu-saules-elektriniu-isirengimas-namu-ukiuose-naujai-irengiama-saules-elektrine).

Agentūroje 2025 m. liepos 30 d. užregistruota pareiškėjos PMP, kuriais prašoma kompensuoti dalį patirtų išlaidų už saulės elektrinę, įrengiamą ant Pastato.

Ginčas kilo dėl 2025 m. spalio 3 d. Sprendimo atmesti Paraišką. Kaip nurodyta Sprendime, Agentūra, vertindama paraišką, nustatė, kad buvęs Pastato savininkas pagal 04.1.1-LVPAV-115 priemonės „AIE namų ūkiams“ projekto registracijos formą Nr. VP-EM-N06-1912 yra gavęs kompensacinę išmoką už 10 kW saulės elektrinę, pagamintą elektrą naudojant minėtu adresu. Todėl PMP nurodyti duomenys neatitiko Aprašo 6.1.12 papunktyje numatytų reikalavimų.

Paminėtina, jog pareiškėja 2025 m. spalio 9 d. kreipėsi į Agentūrą, prašė dar kartą peržiūrėti Paraišką, persvarstyti sprendimą, atsižvelgiant į tai, kad naujai įrengta saulės elektrinė nėra susijusi su ankstesne parama, bei pateikti išsamesnį paaiškinimą, kokiu pagrindu remiantis Objektas laikomas netinkamu paramai, jei dabartinis savininkas naujai įsirengė elektrinę, o ankstesnė parama buvo skirta kitam fiziniam asmeniui, kuris šiuo metu objektu nebesinaudoja ir galimai pažeidė su APVA sudarytą paramos sutartį, nes paramos objektas buvo atjungtas nuo nurodyto nekilnojamojo turto objekto nepraėjus 5 metų terminui. Paaiškino, jog Pastatą įsigijo *(duomenys neskelbtini)*. Atliekant pirkimo–pardavimo sandorį, jai nebuvo pateikta jokia informacija apie tai, kad šis turtas buvo naudojamas paramai gauti pagal APVA programą. Pastato pirkimo metu ir vėliau Objekto teritorijoje ar ant Pastato nebuvo įrengtos saulės elektrinės, o energija iš atsinaujinančių šaltinių nebuvo tiekiama. Susisiekus su ankstesniu savininku paaiškėjo, jog jis 2022 m. įsirengė nutolusią saulės elektrinę ir gavo paramą 2023 m. Elektrinė 2025 m. buvo atjungta nuo Objekto ir perkelta naudoti kitoje jo nuosavybėje, o Pastatas liko be atsinaujinančių energijos šaltinių.

Agentūra, įvertinusi pareiškėjos pasikreipimą, 2025 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. APVA-6425 informavo, kad nekeičia Sprendimo. Paaiškino, jog netgi tokiu atveju, jei pareiškėjas, kuriam buvo išmokėta dotacija už saulės elektrinę, gavęs rašytinį Agentūros sutikimą, saulės elektrinės elektrą nusikreipia į kitą asmenine nuosavybe valdomą elektros vartojimo objektą, dotacija išlieka fiksuota tam elektros vartojimo objektui, kuriame elektra buvo vartojama dotacijos išmokėjimo momentu. Dėl argumento, jog ankstesniojo savininko pareiškėja nebuvo informuota, kad Objektas jau buvo naudotas paramai gauti, pabrėžė, kad tai – pareiškėjos ir buvusio savininko civiliniai santykiai, į kuriuos Agentūra neturi teisės kištis.

Reikalavimai pareiškėjams, paraiškoms ir jų vertinimo tvarka reglamentuoti Apraše (cituojama redakcija, galiojusi nuo 2025 m. liepos 8 d., t. y. Paraiškos teikimo metu). Pagal Aprašą remiama veikla – gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI (atsinaujinančių energijos išteklių) naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą, t. y. saulės elektrinių įrengimas elektros energijos vartojimo vietoje, geografiškai nutolusiose nuo elektros energijos vartojimo vietose, elektros energijos vartojimo vietoje daugiabučiame pastate ar jo teritorijoje (6.1.1 papunktis). Teikiamo finansavimo forma – dotacija (6.1.2 papunktis). JP projekto pareiškėjai įsipareigoja už suteiktas finansavimo lėšas savo nuosavybėn įsigytą materialųjį turtą naudoti ne mažiau kaip 5 metus nuo galutinio JP projekto išlaidų apmokėjimo JP projekto vykdytojui dienos, išskyrus kai JP projekto pareiškėjas dalį su dotacija įsigytos įrangos savo lėšomis pakeičia į lygiavertę arba geresnę ir nepažeidžiami PAFT nustatyti investicijų tęstinumo reikalavimai (6.1.9 papunktis).

Pagal vieną kvietimą teikti PMP, paskelbtą vadovaujantis Aprašu, vienas JP projekto pareiškėjas kiekvienam fizinio asmens nuosavybės teise valdomam gyvenamosios paskirties vieno buto pastatui, gyvenamosios paskirties butui arba sodų paskirties pastatui (sodo namui), kurie yra įregistruoti NTR, į kuriuos bus nukreipiama atsinaujinančių išteklių energiją naudojančiomis technologijomis, skirtomis elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms, pagaminta elektra (elektros vartojimo objektas) gali teikti tik vieną paraišką JP projektų veiklai įgyvendinti. Vienoje paraiškoje gali būti nurodomas vienas elektros vartojimo objektas (6.1.10 papunktis).

JP projekto pareiškėjas arba kiti elektros vartojimo objekto bendraturčiai (jeigu elektros vartojimo objektas nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams) gali įsirengti bet kokios galios saulės elektrinę, tačiau dotacija bus skiriama tik už ne daugiau kaip 10 kW įrengtąją galią, priskirtą atitinkamam elektros vartojimo objektui. Jeigu pagal Klimato kaitos programą, 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą, 2021–2027 m. ES fondų investicijų programą, EGADP jau buvo išmokėta dotacija 10 kW įrengtosios galios įrangai, kurios generuojama elektros energija *yra ar bus naudojama* atitinkamam elektros vartojimo objektui, įsigyti ir (ar) įrengti, *tam pačiam elektros vartojimo objektui (pagal unikalų numerį) dotacija pagal Aprašą daugiau neskiriama*. Jei iš šiame papunktyje paminėtų finansavimo šaltinių dotacija buvo išmokėta iki 10 kW saulės elektrinės įrengtajai galiai įsigyti ir (ar) įrengti, dotacija tam pačiam elektros vartojimo objektui gali būti išmokėta, tačiau ne didesnei nei 10 kW suminei įrengtajai galiai pasiekti. Suminė įrengtoji galia vertinama pagal JP vykdytojo turimą informaciją, pagal kurią galima identifikuoti, kad asmuo įsigijo ir (ar) įsirengė bei priskyrė saulės elektrinės įrengtąją galią ir yra laikomas gaminančiu vartotoju.

Kokia įrengtoji galia buvo įsigyta ir/ar įrengta bei priskirta elektros vartojimo objektui su dotacija, vertinama kiekvienos atitinkamos dotacijos išmokėjimo momentui. Esant poreikiui, JP vykdytojas šiame Aprašo papunktyje nurodytais tikslais taip pat gali naudoti AB „Energijos skirstymo operatorius“ suteiktą informaciją (6.1.12 papunktis).

Pagal Aprašą galimi JP projektų pareiškėjai – fiziniai asmenys, nuosavybės teise valdantys elektros vartojimo objektą ir bet kokiais teisėtais pagrindais elektrinės įrengimo objektą – fizinio asmens bet kokiais teisėtais pagrindais (pvz. nuosavybės teisė, nuoma, panauda) valdomą žemės sklypą arba pastatą, kuriame įrengiamos atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios technologijos, skirtos elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms (elektrinės įrengimo objektas). Jeigu elektrinės įrengimo objektas valdomas nuomos arba panaudos pagrindais, nuoma arba panauda turi būti užregistruota NTR ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui nuo PMP pateikimo dienos (6.2.1 papunktis). Fizinis asmuo, atitinkantis Aprašo 6.2.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, arba kiti bendraturčiai turi įrengti Aprašo 16.2 papunktyje nurodytą įrangą, atitinkančią Aprašo 6.1.13 papunktyje nustatytus reikalavimus, tapti gaminančiu vartotoju teisės aktų nustatyta tvarka (išskyrus atvejus, kai fizinis asmuo jau yra tapęs gaminančiu vartotoju ir (ar) atlikęs dalį ar visus reikiamus veiksmus) ir pateikti mokėjimo prašymą JP vykdytojui (6.2.2 papunktis).

JP projekto vykdytojas užtikrina investicijų tęstinumą, kaip jis apibrėžtas PAFT IV skyriaus dešimtame skirsnyje, 5 metus po galutinio JP projekto išlaidų apmokėjimo JP projekto vykdytojui dienos, o šio tęstinumo neužtikrinus – grąžina JP vykdytojui finansavimo lėšų dalį proporcingai reikalavimo nesilaikymo laikotarpiui JP vykdytojo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka (14.2 papunktis). 5 metus po JP projekto išlaidų apmokėjimo JP projekto vykdytojui datos, JP projekto vykdytojas negali keisti elektros vartojimo objekto, jeigu: naujas elektros vartojimo objektas būtų negyvenamosios (kitos nei gyvenamoji) paskirties; JP projekto pareiškėjas nėra pakeisto elektros vartojimo objekto savininkas ar bendraturtis; elektros vartojimo objekto keitimo metu naujame elektros vartojimo objekte užregistruota fizinio asmens ar juridinio asmens ekonominė veikla (-os), dėl kurios (-ių) dotacija pagal Aprašą negalėtų būti suteikta (14.3.1–14.3.3 papunkčiai).

Sistemiškai vertinant aukščiau nurodytas Aprašo ir Kvietimo sąlygų nuostatas, matyti, jog paraiškos teikėjas yra konkretus asmuo ir dotacija jam skiriama, jei jis patiria saulės elektrinės įsigijimo (įrengimo) išlaidas ir įsirengęs saulės elektrinę tampa gaminančiu vartotoju. Pagal vieną kvietimą teikti PMP, vienas pareiškėjas kiekvienam jo nuosavybės teise valdomam objektui gali teikti tik vieną PMP, o dotacija skiriama už ne daugiau kaip 10 kW įrengtąją galią, priskirtą atitinkamam elektros vartojimo objektui. Elektrinės įrengimo objektas gali sutapti arba nesutapti (jei elektrinė yra nutolusi) su elektros vartojimo objektu. Pagal Aprašo 6.1.12 papunktį (kuriuo remiantis Agentūra Paraišką atmetė) jau anksčiau išmokėta dotacija siejama su įranga, kurios generuojama elektros energija *yra ar bus naudojama* atitinkamam elektros vartojimo objektui. Tokiu būdu darytina išvada, jog dotacija saulės elektrinei įsigyti negali būti skirta tik tuo atveju, jei būtų nustatyta, kad anksčiau už dotaciją įsigyta įranga yra ir bus naudojama būtent tam pačiam (pagal unikalų numerį) elektros vartojimo objektui, kas atitinkamai reikštų, jog suteikus dotaciją faktiškai bendra dotacija būtų skirta daugiau nei 10kW galios, priskirtos tam pačiam energijos vartojimo objektui, kompensavimui, kas yra draudžiama. Vertinant Paraišką, yra svarbu nustatyti susiklosčiusią situaciją būtent Paraiškos teikimo metu, atitinkamai jos vertinimo metu turi būti nustatyta, ar dotacija jau buvo (nebuvo) išmokėta 10 kW įrengtosios galios įrangai, kurios generuojama elektros energija yra ar bus naudojama tam pačiam elektros vartojimo objektui.

Paminėtina, kad pagal Aprašo nuostatas neleidžiama 5 metus keisti elektros vartojimo objekto tik tuomet, jei naujas elektros vartojimo objektas būtų negyvenamosios paskirties, jei pareiškėjas nėra pakeisto elektros vartojimo objekto savininkas ar bendraturtis ar jei naujame elektros vartojimo objekte užregistruota ekonominė veikla (-os), dėl kurios (-ių) dotacija pagal Aprašą negalėtų būti suteikta. Kitaip tariant, asmuo, gavęs dotaciją, gali pakeisti elektros vartojimo objektą, jei jį pardavus, saulės elektrinės generuojama energija nukreipiama kitam energijos vartojimo objektui, kuris asmeniui priklauso nuosavybės teise. Pažymėtina, jog į bylą nėra pateikti duomenys apie ankstesnio savininko pateiktą paraišką. Tačiau kaip teigia pareiškėja skunde (ir ginčo dėl to nėra), nuo *(duomenys neskelbtini)* nuosavybės teise jai priklausantis Pastatas nenaudoja ankstesnio jo savininko pagal

dotaciją įsigytos saulės elektrinės energijos. Pareiškėjos teigimu, jos žiniomis, ankstesnis savininkas saulės elektrinę įrengė ne Pastate (t. y. elektrinės įrengimo ir energijos vartojimo objektai nesutapo), o šiuo metu jo įsigyta saulės elektrinė naudojama kitame elektros vartojimo objekte. Taigi, atsižvelgiant į tai, jog ankstesnio savininko įsigyta saulės elektrinė nėra ir nebus naudojama pareiškėjos Pastatui (elektros vartojimo objektui), Agentūra nepagrįstai vertino, jog dotacija pagal Aprašo 6.1.12 papunktį negali būti skiriama. Agentūros vertinimas neatitinka sisteminio ir loginio teisės aktų vertinimo principų, dėl ko Agentūra Paraišką nepagrįstai atmetė. Tokiu būdu skundas tenkinamas, Sprendimas ir 2025 m. lapkričio 7 d. raštas naikinami, o Agentūra įpareigotina iš naujo įvertinti Paraišką ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros 2025 m. spalio 3 d. sprendimą Nr. APVA-5650 ir 2025 m. lapkričio 7 d. raštą Nr. APVA-6425 bei įpareigoti ją iš naujo įvertinti paraišką Nr. 03-029-J-0001-J01-21245.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė Inga Lipnickienė

Komisijos nariai Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė